

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
İÇİNDEKİLER	7
KISALTMALAR	13
GİRİŞ	15
I. KONUNUN TAKDİMİ VE ÖNEMİ	15
II. ÇALIŞMANIN USULÜ, AMACI VE KAPSAMI	16

BİRİNCİ BÖLÜM

AMERİKAN FEDERAL ANAYASA HUKUKUNDA İFADE HÜRRİYETİ, İFADE HÜRRİYETİNİN TARİHİ GELİŞİMİ VE MİLLİ GÜVENLİK KAVRAMI

I. AMERİKAN ANAYASA HUKUKUNDA İFADE HÜRRİYETİ	21
A. İfade Hürriyetinin Teorik Arka Planı	21
1. Genel Olarak İfade Hürriyeti Kavramı	21
2. İfade Hürriyetine Teorik Yaklaşımlar	22
B. Birinci Değişikliğe Kadar İfade Hürriyetinin Amerika'daki Gelişimi	29
1. Koloni Döneminde ve Erken Dönemde İfade Hürriyetinin Gelişmesine Etki Eden Temel Hususlar	30
2. Birinci Değişikliğe Giden Süreç ve Ortaya Çıkan Tartışmalar	35
C. İfade Hürriyetinin Birinci Değişiklikteki Görünümü ve Birinci Değişiklik Sonrasındaki Bazı Gelişmeler	40
1. Genel Olarak	40
2. Birinci Değişikliğin Amacının ve Kapsamının Belirlenmesi	41
a. Birinci Değişikliğin Amacı ve Kapsamı	41
b. Birinci Değişikliğin Kapsamına Dair Görüşler	45
3. Birinci Değişiklik Sonrasında Ortaya Çıkan Gelişmelere Genel Bakış	48
a. Çıkarılan Kanunlar Bakımından Örnekler	48
(1) 1791-1940 Arası Dönem	49
(a) 1798 Tarihli Yabancılar ve İhanet Kanunları (The Alien and Sedition Acts)	49
(b) 1917 Tarihli Casusluk Kanunu (Espionage Act)	57
(2) 1940-2001 Arası Dönem	58
(3) 2001 ve Sonrası	60
b. Birinci Değişiklik Sonrasında Yüksek Mahkemenin Kararlarında İfade Hürriyetinin Tarihi Gelişimi	61

D.	Yüksek Mahkemenin Denetiminde İfade Hürriyetine Müdahale Öngören Kuralların Niteliği.....	65
1.	Genel Olarak Hukuk Kurallarının Muğlaklığı (Vagueness) ve Aşırı Genişliği (Overbreadth).....	65
2.	Muğlaklık Doktrini.....	66
a.	Muğlaklık Kavramı.....	66
b.	İfade Hürriyeti Bağlamında Mahkeme Kararlarında Muğlaklık.....	67
3.	Aşırı Genişlik Doktrini.....	73
a.	Aşırı Genişlik Kavramı ve İfade Hürriyeti.....	73
b.	İfade Hürriyeti Bağlamında Mahkeme Kararlarında Aşırı Genişlik.....	75
4.	Muğlaklık ve Aşırı Genişlik Doktrinleri Arasındaki İlişki.....	79
E.	Yüksek Mahkemenin İfade Hürriyetine Yapılan Müdahalelere Uyguladığı Denetim Düzeyleri ve Kategorik Yaklaşım (Categorical Approach).....	80
1.	İfade Hürriyetine Yapılan Müdahalelerin Niteliğine Göre Uygulanacak Denetimin Tespit Edilmesi.....	81
a.	Üç Düzeyli Denetim.....	82
b.	İçeriğe Dayalı Müdahale.....	83
(1)	İfade Hürriyetine Yapılan Müdahalenin İçeriğe Dayalı Olması.....	83
(2)	İçeriğe Dayalı Müdahalenin Türleri.....	87
c.	İçerikten Bağımsız Müdahale.....	89
d.	İfade Hürriyetine Müdahalelerde Uygulanacak Denetim Düzeyi.....	91
(1)	Genel Olarak.....	91
(2)	İçeriğe Dayalı Müdahalelerde Denetimin Hangi Düzeyde Yapılacağına Tespiti Sorunu.....	93
(a)	Bakış Açısı Ayrımcılığının Yapılması ile Kamu Alanındaki ve Özel Mülkteki İfadelere Yapılan Müdahalenin İçeriğe Dayalı Olması.....	93
(i)	Sıkı Denetim Yapılan Haller.....	93
(ii)	İçeriğe Dayalı Müdahaleler ve İkincil Etkiler Doktrini.....	98
(iii)	Kuralın Amacının İçerikten Bağımsız Olması Hali.....	101
(b)	Kamu Alanı Olmayan ve Hükümet Kontrolünde Bulunan Yerlerdeki İfadelere Yapılan Müdahalenin İçeriğe Dayalı Olması.....	103
(i)	Kamu Alanı Olmayan ve Hükümet Kontrolünde Bulunan Yerlerin Belirlenmesi.....	103
(ii)	Kamu Alanı Olmayan ve Hükümet Kontrolünde Bulunan Yerlerde İçeriğe Dayalı Müdahalelere Uygulanacak Denetimin Düzeyi.....	104
(3)	Müdahalenin İçeriğe Dayalı Olmaması Halinde Denetimin Hangi Düzeyde Yapılacağına Tespiti Sorunu.....	108
(a)	İçeriğe Dayalı Olmayan Müdahaleler ve O'Brien Ölçütü.....	108
(b)	O'Brien Ölçütünden Sonra İçeriğe Dayalı Olmayan Müdahalelerin Denetim Düzeyi.....	110

2. İfadenin Türleri Bakımından Yapılan Denetim ve Ölçütlerin Tespiti:	
Kategorik Yaklaşım	113
a. Korunan ve Korunmayan İfadeler.....	114
b. İfadenin Türlerine Göre Uygulanacak Ölçütün Tespit Edilmesi Sorunu	118
(1) Amerikan Anayasa Hukukunda İletişimsel Davranışlar ve Mahkemenin Denetimi	118
(a) İletişimsel Davranışlar ve Saf İfadeler Ayrımı	118
(b) İletişimsel Davranışların (ve Sembolik İfadelerin) Önemi, Belirlenmesi ve Uygulanan Ölçütler	119
(i) İletişimsel Davranışların Önemi.....	119
(ii) İletişimsel Davranışların Belirlenmesi	121
(iii) İletişimsel Davranışlardaki “İletişimsel Unsurlara” Müdahale Edilmesi ve Mahkemenin Denetimi	125
(iv) İletişimsel Davranışlardaki “İletişimsel Olmayan Unsurlara” Müdahaleler, Rastlantısal Sınırlandırmalar ve Mahkemenin Denetimi	129
(2) Amerikan Anayasa Hukukunda Saldırgan (Kavgacı) İfadeler ve Mahkemenin Denetimi	134
(a) Saldırgan İfadeler Kavramı	134
(b) Saldırgan İfadelerin Doğuşu	135
(c) Saldırgan İfadelerin Yüksek Mahkeme Kararlarında Geçirdiği Evrim	137
(3) Hukuka Aykırı Eylemleri Teşvik ve Tahrik Eden İfadeler ve Mahkemenin Denetimi	146
II. MİLLİ GÜVENLİK KAVRAMI	148
A. Genel Olarak Güvenlik Kavramı	148
B. Millî Güvenlik (National Security)	150
1. Millî Güvenlik Kavramı.....	150
2. Amerikan Millî Güvenlik Anlayışı ve Gelişimi.....	151
a. Amerikan Millî Güvenlik Anlayışı	151
b. Amerikan Millî Güvenlik Anlayışına Yön Veren Önemli Olaylar ve Değerler.....	154
(1) Amerikan Millî Güvenlik Anlayışına Yön Veren Önemli Olaylar ve Gelişmeler ile Millî Güvenliğin Anayasal Hürriyetler Üzerindeki Etkisi	154
(a) Erken Dönemde Millî Güvenliğin Görünümü	154
(b) Birinci Dünya Savaşı ve İkinci Dünya Savaşı Dönemlerinde Millî Güvenliğin Görünümü	158
(c) Soğuk Savaş Döneminde Millî Güvenlik	164
(d) Soğuk Savaşın Ardından Millî Güvenlik, 11 Eylül Sonrasında Millî Güvenliğin Görünümü ve Yeni Gelişmelerin Etkisi	168

(i) Soğuk Savaşın Sona Ermesinin Milli Güvenlik Politikalarına Yansımaları	168
(ii) 11 Eylül Saldırılarının Milli Güvenlik Algısına Etkisi	169
(iii) 11 Eylül Saldırılarının Yol Açtığı Hürriyet Rejimi: ABD Vatansızlık Kanunu (USA PATRIOT Act)	173
(2) Milli Güvenlik Bağlamında Amerikan Anayasal Organları	177
(3) Amerikan Temel Değerleri ve Milli Güvenlik.....	180
C. Milli Güvenliğin Çeşitli Kavramlarla İlişkisi	182
1. Genel Olarak.....	182
2. Milli Güvenlik ve Milli Menfaatler (National Interests)	182
3. Milli Güvenlik ve Kamu Güvenliği (Public Safety)	184
a. Milli Güvenlik ve Kamu Düzeni (Public Order)	184
b. Devletin Temel Görevi Olarak Güvenlik Ekseninde Kamu Güvenliği	186
c. Milli Güvenlik ve Kamu Güvenliği İlişkisi	188
4. Milli Güvenlik ve Terörizm (Terrorism)	189
5. Milli Güvenlik ve Olağanüstü Hal (National Emergency)	192
a. Olağanüstü Hal Kavramı.....	192
b. Milli Güvenlik ve Olağanüstü Hal İlişkisi	197
6. Milli Güvenlik ve Sıkıyönetim (Martial Law).....	199

İKİNCİ BÖLÜM

İFADE HÜRRİYETİNİN MİLLİ GÜVENLİK SEBEBİYLE SINIRLANDIRILMASI VE YÜKSEK MAHKEMENİN DENETİM ÖLÇÜTLERİ

I. GENEL OLARAK	205
II. İFADE HÜRRİYETİNİN MİLLİ GÜVENLİK SEBEBİYLE SINIRLANDIRILMASI VE MAHKEMENİN DENETİMİ	207
A. İfade Hürriyetinin Milli Güvenlik Sebebiyle Sınırlandırılması	207
1. Genel Olarak Hürriyet-Güvenlik İlişkisi.....	207
2. İfade Hürriyetinin Sınırlandırılması ve Milli Güvenlik	209
3. Amerika’da İfade Hürriyeti ile Milli Güvenlik Çatışmasının Genel Görünümü	213
B. Milli Güvenlik Sebebiyle Sansür Uygulandığı Hallerde Uygulanan Ölçütler	217
1. Doğrudan (Gerçek) Sansür ve Mahkemenin Denetimi.....	218
2. Dolaylı (Görünüşte/Gerçek Olmayan) Sansür ve Mahkemenin Denetimi.....	226
C. Milli Güvenlik Bağlamında Mahkemenin Denetimine Genel Bir Örnek: Holder v. Humanitarian Law Project Kararı.....	231
1. Dava Hakkında Genel Bilgiler	231
2. Muğlaklık ve Aşırı Genişlik Doktrinlerinin Uygulanması	233
3. Müdahalenin Türünün ve Denetim Düzeyinin Tespiti.....	234

III. MAHKEME TARAFINDAN UYGULANAN DİĞER ÖLÇÜTLER.....	238
A. Açık ve Mevcut Tehlike Ölçütü (The Clear and Present Danger Test)	238
1. Açık ve Mevcut Tehlike Ölçütünün Ortaya Çıkışı	240
a. Genel Olarak Ölçütün Tarihi Arka Planı	240
b. Açık ve Mevcut Tehlike Ölçütünün Ortaya Çıkması ve İlk Örnekleri.....	243
2. Makullük Yaklaşımı (The Reasonableness Approach): Gitlow ve Whitney Kararları Işığında Açık ve Mevcut Tehlike Ölçütünün Orta Düzey Koruması.....	250
3. Risk Formülü Yaklaşımı (The Risk Formula Approach): Dennis ve Yates Kararları Işığında Açık ve Mevcut Tehlike Ölçütünün Yeni Görünümü Olarak İfade Hürriyetinin Çok Az Korunması	254
4. Brandenburg Yaklaşımı (The Brandenburg Test).....	260
a. Brandenburg’a Giden Yolda Bazı Gelişmeler	260
b. İfade Hürriyeti İçin Yeni Bir Dönem: Brandenburg Yaklaşımı	262
(1) Brandenburg Kararına Konu Olay.....	262
(2) Brandenburg Yaklaşımının Uygulanması ve Getirdikleri	263
5. Schenck’ten Brandenburg’a Açık ve Mevcut Tehlike Ölçütü: Ölçütün Uygulanmasındaki Sorunlar.....	267
6. 21. Yüzyıl’da Açık ve Mevcut Tehlike Ölçütü	272
a. 11 Eylül Saldırılarından Aradan Irak’ın İşgalinde Politik Bir Söylem Olarak Açık ve Mevcut Tehlike	273
b. Açık ve Mevcut Tehlike Ölçütünün Bugünü ve Milli Güvenliğe Tehdit Olarak Görülen TikTok Uygulamasına Yönelik Yaptırımlar	275
(1) İfade Hürriyeti Güvencelerinin Esnetilmesi ve İfade Hürriyetine Yeni İstisnaların Eklenmesi Talepleri.....	275
(2) Milli Güvenlik ve TikTok.....	286
c. Açık ve Mevcut Tehlike Ölçütünün Dünyadaki Etkisi: Türkiye Örneğine Kısa Bir Bakış.....	292
B. Dengeleme Ölçütü (Balancing Test)	297
1. Dengeleme Ölçütünün Tarihi, Uygulanması, Türleri ve Kategorik Yaklaşım.....	298
a. Kısaca Dengeleme Ölçütünün Tarihi Gelişimi	298
b. Uyuşmazlıkların Çözümünde Dengeleme Ölçütünün Uygulanması	300
c. Dengeleme Ölçütünün Türleri	305
d. Kategorik Yaklaşım ve Dengelemenin Kısaca Karşılaştırılması.....	308
2. İfade Hürriyeti ile Milli Güvenlik Arasındaki Uyuşmazlık ve Dengeleme Ölçütü	310
a. İfade Hürriyeti ve Milli Güvenlik Arasındaki Çatışmada Dengeleme	311
b. Yüksek Mahkeme Kararlarında İfade Hürriyeti ile Milli Güvenlik Çatışmasında İkincil (Örtülü) Bir Unsur Olarak Dengeleme	312
(1) İfade Hürriyeti-Milli Güvenlik Çatışmasında Aşırı Genişlik Doktrini ve Dengelemenin Uygulanması	313

(a) Belirli İşlerin Yapılabilmesi İçin Yemin ve Zorunlu Beyan Uygulamalarında Dengelemenin İzleri	313
(b) Aşırı Genişlik ve Muğlaklık Doktrinleri ile Birlikte Dengeleme	318
(2) Korunan ve Korunmayan (ya da Az Korunan) İfadeler ve Dengeleme	322
(a) Korunan İfadeler ve Dengeleme	322
(b) Korunmayan (ya da Az Korunan) İfade Kategorileri ve Dengeleme	327
c. Yüksek Mahkeme Kararlarında İfade Hürriyeti ile Milli Güvenlik Çatışmasında Bağımsız (Açık) Bir Ölçüt Olarak Dengeleme	329
(1) Dengelemenin Bağımsız Bir Ölçüt Olarak Uygulanması	329
(2) Dengelemenin Bağımsız Bir Ölçüt Olarak Uygulanmasının Reddedilmesi	335
3. İfade Hürriyetini Basitleştiren Bir Ölçüt Olarak Dengeleme ve Dengelemenin Yol Açtığı Sorunlar	339
a. Dengelemenin Yapısı Gereği Ortaya Çıkan Sorunlar	340
b. Dengelemenin Hukuki Güvenlik Açısından Neden Olduğu Sorunlar	343
c. Dengeleme Ölçütünün İfade Hürriyetini Önemsizleştirilmesi	345
C. İfade Hürriyetinin Mutlak Korunması: Mutlakçı (Kategorik) Yaklaşım (Absolutist Categorical Approach)	349
1. Douglas'ın İfade Hürriyetine Yaklaşımı ve Milli Güvenlik Sebebiyle İfade Hürriyetinin Sınırlandırılması Sorunu	350
a. Hakim Douglas'ın İfade Hürriyeti Görüşünün Giderek Korumacı Hal Alması	350
b. Douglas'ın Mutlakçı Görüşü: Nihai Liman Olarak Kutsal İfade Hürriyeti	354
2. Doktrinde İfade Hürriyetinin Mutlaklığı Görüşü	360
a. Genel olarak	360
b. İçeriğe Dayalı Müdahale Yasağı ve Siyasi İfadelerin Mutlaklığı	362
3. 21. Yüzyılda İfade Hürriyetinin Mutlak Korunması	368
SONUÇ	373
KAYNAKÇA	383